

Delo zveze lastnikov gozdov Slovenije in lokalnih društev lastnikov gozdov v zadnjih petih letih

Jože Mori¹⁸,

¹⁸ Zveza lastnikov gozdov Slovenije, Slovenska vas 5, 8232 Šentrupert

1. Uvod

Večina ključnih problemov pri gospodarjenju z gozdovi, med katere sodi tudi nezadovoljivo izpolnjevanje gozdnogospodarskih načrtov, izhaja iz razdrobljene gozdne posesti, ki je v lasti nepregledne množice nepovezanih lastnikov gozdov. Zato je njihovo povezovanje ključno za bolj učinkovito gospodarjenje z gozdovi. Zveza lastnikov gozdov Slovenije (zveza) je bila ustanovljena leta 2006 s temeljnim ciljem povezati in zastopati lokalna društva lastnikov gozdov na državni ravni. Zveza danes združuje dvaindvajset lokalnih društev lastnikov gozdov s skupaj okrog 3000 aktivnimi člani.

V prispevku smo skozi pogovore z vodilnimi člani društev in zveze orisali delo zveze in lokalnih društev v preteklih petih letih ter s pomočjo njihovih pogledov in mnenj poskušali opredeliti pogloblitve aktivnosti v prihodnje.

Rezultati

Iz pregleda dejavnosti v zadnjih petih letih je razvidno, da je bilo življenje društev in zveze precej živahno.

Medtem, ko je zveza največ pozornosti posvečala zastopanju članstva pri sprejemanju zakonodaje in obveščanju, so v lokalnih društvih največ aktivnosti izvedli na področju usposabljanja, izobraževanja in obveščanja ter pridobivanju evropskih sredstev za razvoj podeželja.

Preglednica 1: Aktivnosti lokalnih društev lastnikov gozdov v zadnjih petih letih

Tečajji za varno delo, krojenje, gojenje (število dogodkov)	Strokovne ekskurzije (število dogodkov)	Demonstracije gozdarske mehanizacije (število dogodkov)	Okrogle mize, predavanja (število dogodkov)	Število udeležencev daljših seminarjev za pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij
85	98	25	43	51

Poleg tega so društva izvajala še cel spekter drugih aktivnosti, kot so:

- skupna nabava osebnih varovalnih sredstev (8 društev),
- pomoč članom pri pridobivanju in izpolnjevanju dokumentacije za podpore v okviru Programa razvoja podeželja,
- izdelava internetne strani (Društvo lastnikov gozdov Gorenjske),
- izdaja glasila (Društvo lastnikov gozdov Mirnske doline),
- več društev je izdalo tudi razne promocijske materiale, največkrat zloženke,
- vzdrževanje gozdne učne poti (Društvo lastnikov gozdov Vrhe-Vremščica)
- več društev redno sodeluje na raznih občinskih prireditvah,
- več društev redno sprejema ekskurzije predvsem lastnikov gozdov iz Slovenije in tujine,
- izvedba tekme sekačev (Strojni krožek Bled),
- več društev je tudi pripravilo ekipe za tekme sekačev na sejmu Agra v Gornji Radgoni.

Nekaj društev je sodelovalo tudi v mednarodnih in slovenskih projektih:

- Društvo lastnikov gozdov Tisa Logarska dolina, je sodelovalo v projektu Solčavski gorski les, v okviru katerega so izvedli več predavanj, izdali brošuro ter celo postavili lesena igrala ob solčavskem vrtcu. V letošnjem poletju so uspešno izvedli tudi Festival gorskega lesa.
- Društvo lastnikov gozdov Mirnske doline je sodelovalo v Slovensko – Hrvaškem Interreg projektu Forplan, v okviru katerega je bila prvič izdelana računalniška aplikacija za posestni načrt.
- Društvo lastnikov gozdov je Pohorje-Kozjak je sodelovalo v slovensko-avstrijskem projektu Intenziviranje rabe lesa, v okviru katerega so izvedli številna predavanja in demonstracijo varnega dela,
- Strojni krožek Bled je v okviru projekta Učilnica za varno delo z motorno žago postavil učilnico s poligonom za izvajanja tovrstnih tečajev.

Spodbudno je, da so člani nekaterih društev že poskusili skupaj prodajati les. Uspešna je solastniška skupnost Planinca, katere člani že leta skupaj prodajajo les. Skupna prodaja lesne biomase uspeva tudi Strojnemu krožku Bled. Društvu lastnikov gozdov Pohorje-Kozjak je ravno v letošnjem letu uspelo ustanoviti gozdarsko zadrugo, s čimer so prvi postavili model preskoka iz društvenih aktivnosti na raven kapitalskega povezovanja. Posebno mesto ima tudi vsakoletna licitacija najkakovostnejših lesnih sortimentov v izvedbi Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline in zveze.

Strojna krožka Bled in Gorjan ter Društvo lastnikov gozdov Krim so bili uspešni pri skupnem izvajanju del v gozdovih.

Društvu lastnikov gozdov ob Kolpi in Lahinji je uspelo čez zelo razdrobljeno posest zgraditi gozdno cesto na dolžini 1,5 km, v pripravi ima projektno dokumentacijo za novo 6,7, km dolgo cesto. Društvo lastnikov gozdov Vrhe-Vremščica je izvedlo rekonstrukcijo 2 km dolge ceste. Društvu lastnikov gozdov Kupljenik je uspelo pripraviti projektno dokumentacijo za gozdno cesto, ki jo lastniki gozdov želijo zgraditi že vsaj dvajset let.

Člani Strojnega krožka Bled so skupaj zgradili dve daljši vlaki za prevoz lesa z gozdarsko traktorsko prikolico.

Zveza je v zadnjih letih sodelovala pri vseh postopkih sprejemanja zakonskih in podzakonskih aktov na področju gozdarstva, kakor tudi pri sprejemanju ukrepov Programa razvoja podeželja ter Akcijskega načrta za gozdno-lesno verigo v Sloveniji. Pomembno vlogo je imela pri tekočem obveščanju članstva o aktualnih razmerah v gozdarstvu, tudi preko svoje internetne strani- www.mojgozd.net. Sodelovala je pri vseh šestih licitacijah najkakovostnejšega lesa. Njeni predstavniki so se udeležili številnih sestankov z domačimi in tujimi organizacijami, raznih seminarjev in okroglih miz ipd. Skupaj z Zavodom za gozdove Slovenije sodeluje v sredozemskem projektu Sylvamed, na temo nelesnih gozdnih proizvodov. V letu 2011 je postala polnopravna članica Konfederacije evropskih lastnikov gozdov (CEPF).

Večina društev in zveza svoje aktivnosti financira iz lastnih sredstev (članarina, ostali prispevki članov) ter s pomočjo sredstev občin, v katerih delujejo. Nekatera društva uspejo pridobiti dodatna sredstva od raznih sponzorjev. Lahko rečemo, da je bila država pri sofinanciranju dela društev najbolj skopa, saj v zadnjih dveh letih za društva lastnikov gozdov ni namenila niti centa. Seveda nobeno društvo ne bi delovalo brez velike pripravljenosti za

prostovoljno delo posameznih članov v vsakem društvu. V vsakem društvu so nepogrešljivi tudi terenski gozdarji kot strokovna pomoč pri delovanju.

Razprava in zaključki

Iz zgoraj naštetega lahko trdimo, da so društva lastnikov gozdov in zveza na področju t.i. društvenega življenja dosegla določene uspehe. Večina društev se je izkazala s prilagodljivostjo na lokalne razmere in si pridobilo zaupanje lastnikov gozdov, kar ima za posledico dokaj množično včlanjevanje v večino društev. Društva so prav gotovo dosegla pomemben uspeh pri izobraževanju, usposabljanju in informiranju članstva. Ljudje so začutili, da je povezovanje koristno tudi na področju gozdarstva. Društva so za svoje izobraževalne aktivnosti uspela pridobiti dodatna sredstva s čimer so se tovrstne aktivnosti povečale. Zelo pomembno je tudi s medsebojno spoznavanje lastnikov gozdov, predvsem domačinov z lastniki nekmeti, ki živijo drugje.

Menimo, da so se sedanja društva, vključno z zvezo znašla na razpotju: ali ostati v okvirih društvenega življenja, ali v teh turbulentnih časih izkoristiti vedno večje povpraševanje po lesu in začeti tudi s kapitalskimi povezovanji.

Odločitev za samo društveno življenje bi vsekakor pomenilo stagnacijo. Zato bodo vse večjo težo dobivale aktivnosti v zvezi s skupnim gospodarjenjem z gozdovi, predvsem na mali posesti. Pri tem mislimo tako na skupno izvajanje del, kakor tudi na skupni nastop na lesnem trgu.

Ker bi takšno povezovanje lahko zelo ugodno vplivalo na intenziviranje gospodarjenja z gozdovi, bi bile v prvi fazi potrebne tudi spodbude države. Pri tem mislimo predvsem na sprejemanje in podporo dobrim praksam, ki se izvajajo v posameznih društvih, prilagoditev delovanja javne gozdarske službe, ki zaenkrat še ima dobro pokrito mrežo terenskih gozdarjev, dejanskim potrebam lastnikov gozdov ter ne nazadnje tudi končno pripustitev združenj lastnikov gozdov k večjemu črpanju evropskih sredstev.